

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Witold

Nazwisko: Milwid

Miejsce urodzenia: Dniepropietrowsk

Data urodzenia: 18-12-1915

Imię ojca: Mieczysław

Imię matki: Lucyna

Znany/a też jako: Tadeusz Wysocki

urodzony/a 18- 12-1907 Wilno

Imiona rodziców: Leon Łucja

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledztwa w sprawie przynależności do Wileńskiego Okręgu AK i Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej w Bydgoszczy. Śledztwo było prowadzone od 1948 do 1949 roku przez Wydz. Śledczy WUBP w Bydgoszczy i Dep. Śledczy MBP. Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki pseud. „Tadek”/ „Todek”, „T-5” wstąpił do AK w Wilnie w kwietniu 1942. W czerwcu 1942 należał do grupy egzekutywnej Małej Komendy Dywersji (Kedyw), a od marca 1944 należał do grupy krypt. „Cecylia”, która miała współpracować z Abwehrstelle. W ramach ostatniej z grup wziął udział w maju 1944 w aresztowaniu, przesłuchaniu i oddaniu w ręce niemieckiego wywiadu członków Związku Patriotów Polskich. Po tej akcji przeszedł do oddziałów leśnych wileńskiego AK. Po wkroczeniu wojsk radzieckich do Bydgoszczy w październiku 1945 objął dowództwo w podgrupie wywiadowczej. Został zatrzymany 20.07.1948 przez WUBP we Wrocławiu i przekazany Wydz. Śledczemu WUBP w Bydgoszczy do sprawy nr 530/48 - sprawa wpłynęła z MBP 04.10.1948. Śledztwo przeciwko niemu zostało wszczęte 12.10.1948. Aktem sporządzonym 15.07.1949 został oskarżony o to, że: 1) Od kwietnia do lipca 1944 w Wilnie i na terenie województwa wileńskiego miał wstąpić do wywiadu niemieckiego i przekazywać informacje o ruchach i miejscach postoju partyzantki radzieckiej, o członkach lewicowych organizacji i współpracownikach partyzantki radzieckiej; w maju 1949 w Wilnie brał udział w ujęciu i wydaniu władzom niemieckim członków Związku Patriotów Polskich, którzy zostali następnie rozstrzelani; 2) Od lipca 1944 do jego zatrzymania 20.07.1948 na terenie Związku Radzieckiego i Polski przechowywał i gromadził broń palną i amunicję; 3) Jako podoficer w stopniu plutonowego od lipca 1944 nie zgłosił się do służby w WP; 4) Od lipca 1944 do jego zatrzymania na terenie Wilna, a następnie w Bydgoszczy działał w Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej, jako dowódca podgrupy wywiadowczej i dywersyjnej, której celem było „usunięcie przemocą organów władzy zwierzchniej Narodu, tzn. Krajowej Rady Narodowej, Rządu Tymczasowego, Rządu Jedności Narodowej, a następnie Sejmu Ustawodawczego i Rządu, zagarnięcia ich władzy i zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego”; 5) Od stycznia 1946 do jego zatrzymania 20.07.1948 przez podległy mu aparat wywiadowczy na terenie Bydgoszczy, gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową; 6) W związku z działalnością w Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego AK przyjął wynagrodzenie od dowódcy organizacji; 7) Od maja 1945 do jego zatrzymania w Bydgoszczy używał podrobionych dokumentów na nazwisko Tadeusz Wysocki; 8-9) Posługiwał się fałszywymi dokumentami przedstawiając je w urzędach jako autentyczne. Akt oskarżenia został zatwierdzony 03.08.1959 postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 898/48).

IPN By 070/2489 t. 1-14 (2559/III).

Akta Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 898/48) z okresu 02.10.1948-15.07.1949 przeciwko członkom grupy dywersyjno-wywiadowczej „Cecylia” Wileńskiego Okręgu AK oraz działającego po wojnie Ośrodka Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego AK. Początkowo śledztwo objęło większą ilość osób. W późniejszej fazie śledztwa, część materiałów wyłączono i prowadzono odrębne postępowania przygotowawcze - sprawę m.in. Witolda Milwida przekazano z Dep. Śledczego MBP do Naczelnej Prokuratury Wojskowej z wnioskiem o skierowanie ich do WUBP w Bydgoszczy w celu dalszego prowadzenia śledztwa. Aktem sporządzonym 15.07.1949 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy Witold Milwid został oskarżony o członkostwo w grupie dywersyjno-wywiadowczej „Cecylia” Wileńskiego Okręgu AK oraz w działającym po wojnie Ośrodku Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego AK. Zatwierdzony przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Bydgoszczy akt oskarżenia został przesłany 03.08.1949 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

IPN By 518/1881 (1068/56/106).

Akta sprawy karnej prowadzonej przeciwko Witoldowi Milwidowi i innym. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 293/49) z 03.09.1949 Witold Milwid został uznany winnym i skazany na łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i z przepadkiem całego mienia. Najwyższy Sąd Wojskowy 28.10.1949 postanowił (Sn.Odw.S. 3331/49) nie uwzględniać skargi rewizyjnej wniesionej przez obrońcę ww. i podtrzymał wyrok WSR w mocy. 05.11.1949 Prezydent RP postanowił nie skorzystać z prawa łaski w stosunku do Witolda Milwida. Wyrok został wykonany 12.11.1949. Na wniosek wdowy po Witoldzie Milwidzie, 04.02.1994 Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy postanowił (III.Ko.Un. 558/93) unieważnić wyrok WSR w Bydgoszczy z 03.09.1949 (Sr. 293/49) oraz postanowienie NSW z 28.10.1949 (S. 3331/49). W uzasadnieniu podano, że: „z lektury akt Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w sposób oczywisty wynika, że orzeczenia w stosunku do Witolda Milwida wydane zostały za czyny związane z jego działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

IPN By 190/3657-3660.

Akta prokuratora w sprawie nadzoru nad wykonaniem kary dotyczące Witolda Milwida, członka grupy dywersyjno-wywiadowczej „Cecylia” Wileńskiego Okręgu AK oraz działającego po wojnie Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK. Skazany 03.09.1949 wyrokiem WSR w Bydgoszczy (Sr. 293/49) na karę śmierci. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z 28.10.1949 nie uwzględniono skarg rewizyjnych obrońców i wyrok utrzymano w mocy. Prezydent RP decyzją z 05.11.1949 nie skorzystał z prawa łaski wobec Witolda Milwida. Wyrok przez rozstrzelanie został wykonany 12.11.1949 w Bydgoszczy.

IPN By 518/1896 (1069/56/115).

Akta kontrolno-śledcze Dep. III MBP z lat 1946-1953 dotyczące operacji „Akcja X” polegającej na rozpracowywaniu osób powiązanych z Ośrodkiem Mobilizacyjnym Wileńskiego Okręgu AK. Akta zawierają także materiały dochodzeniowe, protokoły przesłuchań, rewizji, notatki, spis podejrzanych oraz materiały sprawy krypt. „Krzysztof”. W „Planie dodatkowym nr 4 dotyczącym realizacji »Akcji X«” sporządzonym 12.08.1948 przechodzi Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki - dowódca podgrupy, który został aresztowany.

IPN BU 0259/436 t. 7 (3626/III/8).

Materiały administracyjne zawierające sprawozdania miesięczne z pracy Wydz. Śledczego WUBP w Bydgoszczy i Referatów Śledczych Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego za okres 01.01.1949-13.01.1950. Jednostka zawiera wykazy aresztowanych za przynależność do organizacji podziemnych, wywiad obcy, terror, sabotaż, przestępstwa gospodarcze i przemysłowe, dywersję oraz tabele statystyczne. Witold Milwid figuruje w statystykach jako aresztowany, podejrzany o wywiad na rzecz organizacji podziemnych.

IPN By 031/5 (NR-5-3).

Opracowywany przez Wydz. Śledczy WUBP w Bydgoszczy w 1948 roku jako kandydat na informatora. Akta złożono 04.10.1963 do archiwum pod sygn. 595/NW jako "nieudany werbunek".

Akta o sygn. 595/NW zniszczono 03.11.1965. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Teczka personalna informatora pseud. „Szopen F-5” (muzyk, zwerbowany na podstawie materiałów kompromitujących w celu rozpracowywania „środowiska miejskiego” w ramach sprawy krypt. „Lombard”; okres współpracy: 1945-1959). W teczce znajdują się sporządzone w 1949 roku protokoły przesłuchań podejrzanych oraz świadków dotyczące działalności konspiracyjnej na terenie Wilna w czasie okupacji. W jednym z protokołów sporządzonym 16.09.1949 w WUBP w Bydgoszczy, przechodzi Witold Milwid - członek konspiracji posługujący się dokumentami wystawionymi na nazwisko Tadeusz Wysocki.

IPN By 00105/42 (9536/I, 42/1-3) mikrofilm.

Teczka personalna informatora pseud. „Czarny” (były żołnierz Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK w Bydgoszczy; pozyskany do współpracy przez Wydz. III WUBP w Bydgoszczy w celu inwigilacji byłych członków AK okręgu wileńskiego; okres współpracy: 1949-1955). Witold Milwid przechodzi w „Raporcie o zatwierdzeniu kandydata na werbunek”, jako jeden z członków podziemnej „grupy wileńskiej”. Informator „Czarny” utrzymywał kontakty z Witoldem Milwidem od stycznia 1946 do kwietnia 1947. Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki pseud. „Tadek” (czasami zapisywany jako „Todek”) był członkiem organizacji działającej na terenie Bydgoszczy, kierownik podgrupy rezerwowej siatki wywiadowczej Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK, której celem miało być „zwalczanie obecnego ustroju Państwa Polskiego, a w wypadku nowej wojny, zbrojnego wystąpienia przeciwko Związkowi Radzieckiemu”.

IPN By 0085/136 (25470/I), IPN By 00105/169 (169/1) mikrofilm.

Teczka personalna i teczka pracy informatora pseud. „Turek” (były współpracownik Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK, zwerbowany na podstawie „materiałów kompromitujących” w celu inwigilacji byłych członków AK okręgu wileńskiego; okres współpracy: 1949-1954). Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki pseud. „Tadek”/ „Todek”, „T-5”, przechodzi w „Raporcie o zatwierdzeniu kandydata na werbunek”. Witold Milwid w czerwcu 1946 przeprowadził rozmowę z „Turkiem” na temat przystąpienia do Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK. W czerwcu i kolejnych miesiącach Milwid był obecny wraz z innymi osobami na spotkaniach organizacji. Zadaniem informatora pseud. „Turek” było rozpracowywanie żony Witolda Milwida, skazanego na karę śmierci.

IPN By 00105/82 (19885/I, 82/1-8) mikrofilm.

Spisy zdawczo-odbiorcze materiałów archiwalnych Okręgowego Zarządu Zakładów Karnych w Bydgoszczy przekazanych do Archiwum Państwowego w Bydgoszczy oraz KW MO w Bydgoszczy za lata 1945-1964. Witold Milwid figuruje w spisie zdawczo odbiorczym akt z Wojewódzkiego Aresztu Śledczego w Bydgoszczy - znak teczki III/57, daty skrajne 29.10.1948-12.11.1949, „kara śmierci, Organizacja AK Wileńska, współpraca z okupantem”.

IPN By 40/10.

Rozpracowanie obiektowe krypt. „Kino” ”dotyczące byłych członków Wileńskiego Okręgu AK w województwie bydgoskim. Materiały zawierają m.in. wykaz członków „grupy wileńskiej” aresztowanych przez WUBP w Szczecinie, w Poznaniu i w Toruniu; korespondencję, raporty, schematy, protokoły itp. Sprawa została założona 21.03.1952 w Wyd. III WUBP w Bydgoszczy, w związku z przybywaniem w 1945 roku na teren województwa bydgoskiego repatriantów z byłego województwa wileńskiego. W środowisku repatriantów mieli znajdować się byli członkowie Wileńskiego Okręgu Armii Krajowej, „którzy w całej swej masie repatriowali się między innymi na teren tut. województwa, po czym przystąpili w różnych formach do dalszej pracy konspiracyjnej, nie korzystając z żadnej akcji ujawniania i rehabilitowania członków AK. W działalności swojej dostarczali oni informacji wywiadowczych sztabowi Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK (...). Trzon dywersyjnych grup na tutejszym terenie stanowiła organizacja dowodzona przez »Łupaszkę« (...). W schemacie „grupy wileńskiej” działającej do roku 1948 uwzględniono „grupę pod dowództwem pseud. »Jerzy«”, w której dowódcą podgrupy był Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki pseud. „Todek”/ „Tadek”, „Edek”. Witold Milwid został też wymieniony jako członek grupy współpracującej na terenie Wileńszczyzny z niemieckim kontrwywiadem wojskowym w czasie okupacji. Działalność ta była prowadzona w grupie krypt. „Cecylia”. Wraz z inną osobą przechodzi także w wykazie „grupy rezerwowej”, organizującej masowo byłych członków okręgu w celu łatwej mobilizacji do akcji dywersyjnych, „członkowie tych grup byli wykorzystywani również jako informatorzy”. Sprawę zakończono 19.09.1955 „zgodnie z Instrukcją Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego nr 03/55”. Akta zarchiwizowano pod sygn. 271/IV.

IPN By 069/271 t. 1 (271/IV).

Charakterystyka nr 27 sporządzona 05.09.1974 w
Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy dotycząca
organizacji „Ośrodek Mobilizacyjny Okręgu
Wileńskiego Armii Krajowej”. Organizacja powstała w
okresie okupacji na terenie województwa
wileńskiego. Po 1944 roku nie zaprzestała swej
działalności przerzucając na teren Polski
najaktywniejszych członków na podstawie fałszywych
kart repatriacyjnych. Mieli za zadanie podjąć
działalność organizacyjną w kraju. Dowódcą
organizacji na kraj był „Pohorecki”. Jesienią 1945
nawiązał kontakt z przedstawicielem Rządu
Londyńskiego - gen. Kopańskim. Na terenie kraju
„Pohorecki” zorganizował dziewięć grup, których
zadaniem było zbieranie wiadomości wywiadowczych
i dywersja. Witold Milwid vel Tadeusz Wysocki pseud.
„T-5”, „Todek” był dowódcą pierwszej podgrupy
działającej w Bydgoszczy, w ramach grupy
oznaczonej kryptonimem VII-B. W materiałach
znajduje się kwestionariusz osobowy Witolda Milwida
sporządzony 05.07.1974: „Od 1945 do 1948 na
terenie Bydgoszczy przechowywał pistolet i amunicję.
Od 1946 do 1948 na terenie Bydgoszczy gromadził
wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, które
przekazywał dowódcy grupy, ponadto ukrywał się
pod fałszywym nazwiskiem Wysocki Tadeusz. WSR
w Bydgoszczy 03.09.1949 skazał na karę śmierci -
wyrok wykonano”.

IPN By 09/27 (27/0), IPN BU 0176/51.

Charakterystyka nr 44 dotycząca Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej dowodzonej przez „Pohoreckiego”/ „Krzysztofa”.

Ośrodek Mobilizacyjny AK działał od sierpnia 1945 do marca 1949 na terenie powiatów: Białystok, Malbork, Gdańsk, Gdynia, Olsztyn, Łódź, Warszawa. Materiały zostały opracowane przez Wydz. „C” KW MO w Gdańsku na potrzeby Biura „C” MSW. Ośrodek Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej scharakteryzowano jako „organizację polityczną o zabarwieniu sanacyjnym”. Początkowo organizacja nosiła nazwę Wileński Okręg Armii Krajowej. W marcu 1947 Komendant Okręgu pseud. „Pohorecki” na propozycję Szefa Sztabu Polskich Sił Zbrojnych w Londynie zmienił nazwę na Ośrodek Mobilizacyjny i pod tą nazwą organizacja działała do końca. Od 1946 roku ściśle współpracowała z Szefem Pogotowia Akcji Specjalnej NSW Okręgu Białostockiego pseud. „Bury”. W 1944 roku po wkroczeniu wojsk radzieckich do Wilna Komenda Główna AK wydała rozkaz przeniesienia działalności na teren Polski.

Przegrupowanie trwało do lipca 1945. W sierpniu 1945 rozpoczęła działalność w Gdańsku, gdzie powstał nowy Sztab Okręgu. Działalność na Wybrzeżu została rozpoczęta w grudniu 1945 i trwała do marca 1949. Witold Milwid dowodził grupą I działającą w Bydgoszczy. Sprawę operacyjną na Okręg Wileński AK prowadził od marca 1946 WUBP w Gdańsku i w Olsztynie. Od 1947 tj. od chwili powstania Ośrodka Mobilizacyjnego, kontrolę nad rozpracowaniem przejął Dep. III MBP, włączając jednocześnie do tego rozpracowania WUBP w Łodzi, Wrocławiu i Szczecinie. Działania operacyjne zmierzające do aresztowania członków organizacji oznaczone krypt. „Akcja X” zakończono w roku 1949.

W materiałach znajdują się dwa kwestionariusze osobowe Witolda Milwida: 1) Sporządzony 01.08.1973 w Wydz. „C” KW MO w Gdańsku: „Od początku 1946 do lutego 1947 dowódca grupy I dywersyjnej w Bydgoszczy. Od lutego 1947 do lipca 1948 członek Ośrodka Mobilizacyjnego. Aresztowany w lipcu 1948 przez WUBP w Bydgoszczy. WSR w Bydgoszczy 03.09.1948 skazał na karę śmierci”; 2) Sporządzony 05.07.1974 w Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy: „Od 1945 do 1948 na terenie Bydgoszczy przechowywał pistolet i amunicję. Od 1947 do 1948 na terenie Bydgoszczy gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, które przekazywał dowódcy grupy Łozińskiemu Jerzemu, ponadto ukrywał się pod fałszywym nazwiskiem Wysocki Tadeusz. WSR Bydgoszczy 03.09.1949 skazał na karę śmierci - wyrok wykonano”.

IPN BU 0175/77 t. 1-3.

Dar prywatny Małgorzaty Sokołowskiej zawierający fotokopie wycinków prasowych z roku 1949 (2 karty) dotyczące m.in. wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 1949 roku, skazującego członków Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego. Witold Milwid przechodzi w wycinku zawierającym fragment „Gazety Pomorskiej” (Organ KW PZPR, rok II, Bydgoszcz, niedziela 04.09.1949, nr 243). Znajduje się w niej m.in. krótki artykuł w sprawie wyroku w procesie grupy „Cecylia”. Witold Milwid, wraz z innymi członkami grupy, miał „pracować na korzyść nieprzyjaciela w okresie okupacji” oraz współpracować z wywiadem niemieckim w Wilnie, któremu udzielali informacji „o ruchach i miejscach postoju partyzantki radzieckiej oraz o osobach pracujących w lewicowych organizacjach polskich”. Ponadto, mieli brać udział w zamordowaniu trzech obywateli polskich z powodu współdziałania z partyzantką radziecką. Sąd uznał ich również winnymi denuncjacji członków Związku Patriotów Polskich. Działacze ci zostali następnie rozstrzelani przez Niemców. „Po wyzwoleniu dążąc do obalenia przemocą ustroju Państwa Polskiego, wstąpili do nielegalnej organizacji pod nazwą »Ośrodek Mobilizacyjny Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej«”. Jako członek tej organizacji Milwid „prowadził robotę szpiegowską, gromadząc wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową”. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy został uznany winnym i skazany na karę śmierci z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia.

IPN Gd 738/1.